

Jij en de Bijbel

Bijbelverhaal, Sam en Anne, wist je dat, puzzelen en internetten

Hongersnood

Na zeven jaren met goede oogsten volgden zeven jaren zonder. Overal in de wereld was hongersnood, behalve in Egypte. Ook in Kanaän, waar de familie van Jozef woonde, was geen eten meer. Jozef had zijn werk goed gedaan: in de goede jaren had hij heel veel koren opgeslagen. Dat was genoeg voor Egypte, en voor de hele wereld. Toen Jakob hoorde dat er in Egypte wel koren was, stuurde hij daar tien van zijn zonen heen om koren te kopen. Maar Benjamin, de jongste en laatste zoon van Rachel, mocht niet mee. Zijn vader was bang dat hij hem ook zou verliezen. In Egypte werden de broers naar Jozef gebracht. Die herkende hen direct, maar zijn broers herkenden hem niet. Jozef wilde ze geen straf geven, maar bedacht een plan om weten te komen of ze nog zo slecht waren. Hij deed helemaal niet aardig tegen hen en zei dat ze spionnen waren. De broers schrokken en vertelden wie ze waren, over hun vader, over Benjamin, en zelfs dat er één niet meer was. Jozef zei: "Pas als ik jullie jongste broer zie, zal ik jullie geloven. Jullie moeten hem gaan halen, maar Simeon blijft hier. Hij mag pas naar huis als jullie terugkomen met jullie jongste broer". Jozef had zijn dienaren de zakken van zijn broers vol met koren laten doen, met daar bovenop het geld dat ze ervoor betaald hadden. Bang gingen ze naar huis: ze hadden nu wel koren, maar Simeon mocht niet mee, en hun vader zou Benjamin nooit mee laten gaan. De reis was lang, en ze moesten overnachten in een herberg. Ze maakten hun zakken open om de ezels wat te eten te geven. Tot hun schrik lag al het geld daarin. Hoe kon dat? Thuis vertelden ze alles aan hun vader. Die was boos en verdrietig, en wilde niet dat Benjamin naar Egypte zou gaan. Maar het koren raakte op, en dus moesten ze wel gaan, want anders zouden ze dood gaan van de honger. De broers lieten nu zien dat ze niet meer zo slecht waren. Ze beloofden echt voor Benjamin te zorgen. Juda zei zelfs: "als ze hem in de gevangenis willen zetten, zal ik in zijn plaats gaan". Toen mocht hij eindelijk mee. Jozef zag hen aankomen en was heel blij dat zijn broer Benjamin erbij was. Hij liet hen naar zijn huis komen. De broers begrepen hier niets van. Ook Simeon kwam weer bij hen. Samen liepen ze het huis binnen en bogen voor Jozef neer. Jozef zei nog niet wie hij was. Waarom niet? Dat lezen jullie de volgende keer.

Anne kon haar oren niet geloven. De juf had aan de klas gevraagd waar de melk vandaan kwam, en Karel had gezegd: "van de supermarkt!" Ze dacht eerst dat hij een grapje maakte, maar nee hoor, hij bleef volhouden dat het zo was. Had hij dan nooit koeien in een weiland gezien? En had niemand het hem dan ooit uitgelegd? Ze vond het maar raar.

Thuis gekomen moest Anne het aan mama kwijt. "Wat jammer" vond mama, "want melk is een wonder. Wat eten koeien?" "Gras, natuurlijk", antwoordde Anne. "En hoe komt het dat koeien daardoor melk kunnen geven? Weet je dat?" Anne schudde haar hoofd. "Ik weet het", klonk een stem uit de andere

kamer. Sam, die bezig was met zijn huiswerk, had gehoord waar zij het over hadden. "Een koe heeft vier magen, en zij moet het gras herkauwen en fijnmalen. En tenslotte komen de goede delen van het gras in het bloed terecht en daar maakt de uier dan melk van." "Sam, je wordt vast boer!" zei mama.

Later lazen zij in de Bijbel hoe God had beloofd dat het volk Israël naar een land zou gaan, dat zou 'overstromen' van melk en honing (Exodus 3:8). Papa legde verder uit dat, toen zij bij dat land kwamen, de stammen Ruben en Gad vroegen of zij aan de rivier de Jordaan mochten blijven wonen. De weilanden daar waren erg geschikt voor het vele vee dat zij bezaten (Numeri 32:1).

Voordat ze naar bed gingen kregen ze een glas warme melk. Dat vonden ze lekker. "Waarom drinkt oma nooit gewone melk?" wilde Anne weten. "Zij is allergisch voor koeienmelk, dus drinkt ze geitenmelk. Dat is net zo gezond." "En weet je, Anne, hoeveel melk een koe per dag geeft?" Sam wilde laten zien hoeveel hij wist: "Vijfentwintig liter!"

"Vroeger moesten ze dat allemaal met de hand melken," zei papa, "maar nu hebben ze melkmachines." "Ja, dat hebben we bij oom Henk gezien", herinnerde Anne zich.

De volgende dag zag Anne Karel weer en vroeg hem: "Weet je nu waar de melk vandaan komt?" "Jazeker, uit de koelkast!" Maar nu maakte hij wel een grapje.

C.T.

Wist je dat?

Mijnbouw en metaalbewerking

Hebben jullie je wel eens afgevraagd waar alle metaalsoorten vandaan komen? In onze tijd wordt bijvoorbeeld veel staal gebruikt. Waar komt al het ijzer vandaan om dat staal te kunnen maken? Het antwoord kunnen we in de Bijbel vinden. In het boek Deuteronomium lezen we, dat Mozes de Israëlieten vertelt dat Kanaän een rijk land is: "een land waar u ijzer vindt in het gesteente en waar u koper delft uit de bergen" (8:9).

Diep in de aarde zitten veel metalen en andere kostbaarheden verborgen. Al in de steentijd (duizenden jaren geleden) wisten mensen hoe ze materialen uit de aarde konden gebruiken. Zij hadden toen nog geen ijzer, en alles werd van steen gemaakt. Vuursteen, dat diep in de grond zit, was ideaal om gereedschap en wapens van te maken. Wanneer je er een stuk afsloeg, werd de rand zo scherp dat je, als je niet oppaste, je vinger ermee kon afsnijden. Om bij vuursteen te komen groef men een mijn. Een diepe brede gang (schacht) in de grond, waarvan de wanden werden bekleed met hout zodat ze niet konden instorten. De schacht kon wel 500 meter diep zijn. In Limburg is nog een oude vuursteenmijn, die je kunt bezoeken. Later ontdekten de mensen allerlei andere metalen in de grond.

Toen de Israëlieten uit Egypte vertrokken, namen ze heel veel goud, zilver en koper uit dat land mee. Van de verschillende metalen werden gebruiks- en siervoorwerpen gemaakt. Het metaal werd gesmolten en in vormen gegoten. Een goudsmid was een echte kunstenaar. Daar komt de uitdrukking, 'hij heeft gouden handen' vandaan. Er waren toen geen ovens die je precies op de juiste temperatuur kon instellen. De smid moest met behulp van een blaasbalg zorgen dat het vuur heet genoeg werd. De kleur van het vuur vertelde hem of de

juiste temperatuur was bereikt. Het gesmolten metaal werd daarna in een stenen mal (een afdruk) gegoten. Platen gegoten goud konden nog met een hamertje in mooie vormen geslagen worden. Voor het maken van beeldjes werd eerst een vorm van was gemaakt. De vorm werd in klei gezet en verhit, de was smolt dan weg en de ontstane ruimte in de klei kon vol gegoten worden met vloeibaar goud. Na afkoeling kon de klei eraf gebikt worden. Het

principe van deze techniek wordt ook nu nog gebruikt.

N.D.

Internet

Als je een filmpje wilt kijken, een spelletje wilt doen, een knutselwerkje wilt maken, of een spreekbeurt wilt houden over zuivel, moet je eens kijken op www.zuivelonline/kidz

Wanneer je naar www.vuursteenmijnen.nl gaat, vindt je allemaal informatie met plaatjes over de prehistorische vuursteenmijnen in Limburg, die je ook kunt bezoeken.

Op http://www.syberg.be/yJuweel/ring_maken.htm#topaas zie je (en lees je) het een en ander over het gieten van een ring in een vorm.

GOED OF FOUT ?

Geef bij de volgende zinnen over wonderen van de natuur of ze goed of fout zijn. Als je het helemaal goed gedaan hebt, komen er twee woorden uit. Stuur die woorden naar ons op per E-mail, of op een kaart (het adres staat aan de binnenkant van het käft). Je krijgt dan een verrassing toegestuurd. Succes!

- 1 Koeien eten het liefste gras.
- 2 Een koe heeft 3 magen.
- 3 De pens is de tweede maag.
- 4 Koeien zijn herkauwers.
- 5 Koeien zijn alleseters.
- 6 Een 1 jarige koe heet een pink.
- 7 Een melkkoe geeft 25-55 liter melk per dag.
- 8 Een koe eet 70-80 kilo gras per dag.
- 9 Een koe weegt ongeveer 700 kilo.
- 10 Koeien kunnen niet goed horen.
- 11 Een koe poept en plast wel 100 kilo mest per dag.
- 12 Een koe slaapt meer dan 2 uur per dag.
- 13 Veel mensen zijn allergisch voor koeienmelk.

goed	fout
S	Y
O	L
G	A
G	T
K	R
O	A
O	A
M	L
V	B
L	O
T	S
G	E
R	M

Oplossing:.....